

Kedves Testvérek!

Ha egy filmsorozatot végignézzünk, gyakran egy jól felépített, hosszú történet bontakozik ki előttünk, ami legtöbbször sok szálon fut és akár nagyobb időt is ölel fel. Ha csak az utolsó rész egy kis jelenetét látjuk, lehet, hogy lesz egy kis sejtésünk az egészeiről, de a nagy része talán marad a számunkra. A mai felolvasott Igénk kicsit ilyen helyzet most János evangéliumából: annyi minden történt már előtte, annyi fontos esemény zajlott már ebben az evangéliumban. És most itt olvasunk egy ilyen kis jelenetet. Itt olvastuk az óévi istentiszteleten, ahol hagyományosan a hálaadás, visszatekintés, Isten előtt való megállás megszokott módon az igehirdetések témája. A bűnbánat, az újra elköteleződés jelenik meg az úrvacsorai közösségben is. Általában nagy fordulópontokon klasszikus elkötelező, fordulópontokat bemutató Igék jönnek elénk. Vajon tényleg megérkeztünk-e ide, megéljük-e ezt a fordulópont helyzetet? Amit az Igében olvastunk most ezen a – nevezzük így – fordulóponton, egy egészen marginális, kissé hangsúlytalan, mellékes rész. Egy tipikusan olyan szakasz, amit elolvasunk, de átlépünk- nem feltétlenül értjük, miért kell benne lennie a Szentírásban. „Meg lennének nélküle.” – érezhetjük. János evangéliumában izgalmasabb az előző néhány vers, Jézus megjelenése a Tibériás tengernél, mikor a tanítványok visszamennek halászni, a „Szeretsz-e engem?” párbeszéd sorozat. Jézus rehabilitálja Pétert, elkötelezi, megerősíti elhívását és elküldi őt a szolgálatba. Jézus megmutatja magát újra Péternek és egyértelművé teszi, hogy van még terve, célja vele. Ezután a történet folytatódik és ekkor futunk bele ebbe a furcsa helyzetbe, párbeszédbe. Nagyon fontos számomra az mindebben a helyzetben, hogy a Biblia mennyire természetes és életszerű. Leír egy ilyen szituációt is, ami egy kérdés, amit ott volt Péterben- egy mellékes dolog, ami megjelenik itt és súllyal bír- most is a mi számunkra.

I. Egy kérdés

Péter megy Jézussal és rátekint Jánosra és mondja, amit gondol: „Hát vele mi lesz?” Nem is érthetjük rögtön ezt a kérdést: miért érdekes ez? Miért fontos, mit számít? Hogy merül ez fel Péterben, miért kell kimondania ezt, ha ez is foglalkoztatja belül? Elgondolkozhatunk azon, mi állhat ennek a háttérben? Kíváncsiság? Aggodalom? Egyszerűen tudni akarta, vagy csak kipattant belőle ez a kérdés? A felelősségteljes ember szólal itt meg, vagy a mindent tudni akaró, a kontrollálni akaró ember? A gondolatait nem feltétlenül kontrollálni tudó vagy az érett, felelős vezető? A későbbi válaszból kiderül, hogy ezzel a kérdéssel Péter kilép a saját fókuszából és felelősségi területéből, mégis a kérdés releváns. Releváns a kérdés és el kell hangzania (ha az emberben belül felmerül). A kérdés ott feszül Péterben és felteszi Jézusnak, mert talán tudja, Ő képes rá válaszolni! Értelmezés kérdése is lehet, hogy mi történik itt Péter részéről? Lehet, hogy csak zavarban van? Volt már máskor is – mikor például sátrat akart építeni a megdicsőülés hegyén Jézusnak. Esetleg a rivalizálás jelenik itt meg, ami Péter és János között, mint a szeretett és a mindig első lenni akaró tanítvány közt volt? Van, aki ebben későbbi egyháztörténeti vitát lát- ennek a visszacsatolása: a Péter és a János közti esetleges ellentét, illetve egy elterjedt félreértés, miszerint János nem hal meg, amíg Jézus vissza nem tér.

Péter kérdése egyszerű, és olyan egyszerű lenne valami konkrétat mondani rá. Talán együttérzést és tényleg konkrétumokat várunk ennek kapcsán Jézustól. De nem ez történik.

II. Egy válasz

Még érdekesebb Jézus válasza, aki egészen határozottan zárja le ezt a kérdést és így reagál erre: „Mit tartozik rád? Ha akarom, megmarad... Te kövess engem!” A válasz elég világos: nem a te dolgod! Nem kell tudnod róla. Nem kell felelősséget vállalnod érte. Hozzám tartozik, nem neked kell aggódnod miatta, tenned érte, megőrizned, odafigyelned rá. Mert nem tudod... Jézus tulajdonképpen elutasítja a kérdést. Az derül ki ebből a helyzetből, hogy ez egyedül Rá tartozik. Nem elégíti ki az emberi kíváncsiságot. Ő szuverén úr, azt és úgy tart meg, akit akar.

A válaszból úgy tűnhet, Jézus (miközben Péter motivációja sokféle lehetett) tisztázza a kompetencia határokat. Pétert nem a tanítványok fölé rendelte, nem atyáskodnia vagy aggódnia kell, hanem a lényegét szem előtt tartania és cselekednie: követnie a Mestert. A nemrég elhangzott biztatás: „Legeltesd az én juhaimat!” nem azt jelenti, hogy így gondol rájuk, így tekint a körülötte lévőkre. Ezt pedig nehéz megérteni, megszokni, jól csinálni. Jézus ismeri Pétert, tudja hogy működik, hogyan lát jól- és hogyan ért félre dolgokat. Ezért hívja és szólítja meg őt így, ahogy most teszi. Elég kategorikusan és konkrétan. Igen, ez is Jézus, aki így reagál. Aki határt szab, aki kijelent, megmutat dolgokat és elrejt, nem enged betekintést, nem árul el részleteket. Titkok vannak, miközben lehet, hogy folyamatosan a kijelentésre és a megértett igazságokra koncentrálunk. Ezt pedig el kell fogadnunk. Visszatekintés és előre tekintés idején különösen fontos. Keresztyén emberként, ha nyerünk egyfajta látást, megértést, világosságot, azt hihetjük, majdnem mindent emiatt érthetünk, megmagyarázhatunk, helyére tehetünk. Pedig a valóság, hogy sok-sok kérdés még kérdés marad és sok helyzet talány.

III. Vissza-előre tekintés

Óévi istentiszteletünkön Jézus és Péter párbeszéde áll előttünk és nekünk is feltesz néhány kérdést. Nekünk is meg kell fogalmaznunk, miben hív ez minket is számvetésre, őszinte Isten elé állásra? Aggódhatunk és lehetnek kérdéseink – akár álmaink, reményeink és félelmeink is. Több területen is jelentkezhet ez:

Társadalom. Van, akinek ez a legaggasztóbb és szeretné tudni, érteni, hogy a világ, a környezetünkben, a nagyobb közösségben mi lesz? Miért volt, ami volt? Merre tartunk? Jó kérdés, felelős kérdés. Van is vele dolgunk- egy pontig. Sokszor mondja Isten, hogy bizony egy ponton túl nem az én dolgom, nem a te dolgod előre tudni, látni. Jó lenne, de nem érthetjük, nem láthatjuk tisztán. Sőt, túlságosan is belefolyhatunk, belepöröghetünk ebbe! MI TEHÁT AKKOR A MI DOLGUNK a társadalomban? Mire hív minket Jézus? Azt gondolom, hogy arra, hogy a társadalomban, a környezetünkben egyszerűen legyünk benne, éljünk keresztyénként, kövessük Őt! Beszéljünk róla és keressük és fogalmazzuk meg az evangélium válaszait mindarra, ami a társadalomban, a nagyobb közösségben történik! Mert Istennek van szava rá, van véleménye róla! És ez sokkal fontosabb, mint az, hogy több mindent lássunk és értsünk abból, mi lesz a társadalmunkkal, kultúránkkal?!

A másik ember. A másik terület, aminek kapcsán felmerülhet bennünk a kérdés: a másik ember. Egy szerettünk, közeli, vagy távoli ember. Valaki, akiért régóta aggódunk, vagy akiért sosem kellett aggódnunk. Barát vagy épp ellenség: Uram, mi lesz vele? Miért történhetett, ami történt vele? Mi miért nem történt meg? Merre tart, mi lesz vele? Mi jöhet még az életében? Mikor jön el végre annak az ideje, hogy...? Biztos vagyok benne, hogy ti is hordoztok így embereket és sok-sok név és arc jöhet most elétek ennek a kérdésnek a kapcsán. Milyen most ezt hallani: fontos, hogy imádkozz, számon tarts, de végső soron nem a te dolgod! El kell engedned, oda kell bíznod, oda kell adnod annak, AKI meg tudja tartani, tud változást hozni, oltalmat adhat és megoldást... Ő ad kegyelmet, Ő hordoz. Ő de fájdalmas és reménytelen lehet ez egyszerre! Végiggondolhatod most az embereidet, akikkel dolgod volt ebben az évben, és akikkel úgy érezheted, dolgod van most és még lesz is. Istennél vannak, szabad vagy elengedni őket és a velük kapcsolatos kérdéseket is.

Önmagunk. Lehet, hogy valaki leginkább saját maga kapcsán teszi fel ezt a kérdést. Mintha tükörbe nézne és mondaná: hát vele/velem mi lesz? A felelősségvállalás és elengedés aránya önmagunkkal kapcsolatban a legnehezebb talán. De ugyanaz érvényes erre is, mint az előzőkre. Csak talán nehezebb elfogadni, elhinni, elengedni: nem a mi dolgunk...? Hogy lehet ez? Ez bizony a teljes átadás és elengedés: átadni saját magunkra nézve is az irányítást, kontrollt és végső soron minden kérdést: van, aki megtartson, van, aki irányítson. Rá bízhatod magadat!

Visszatekintve és előre tekintve óév estéjén a **HÁLA** az a közeg, ahol a kérdéseink, szenvedés és minden öröm, reménység... minden vállalható. Hálaadással vagyunk Isten előtt mindenért- akkor is, ha nem mindenért tudunk igazából hálásak lenni, ami velünk vagy köztünk történt. A társadalomban, a másik emberben és önmagunkban. A hála mégis a megtartó közegünk lehet, mert Isten előtt tart, hozzá visz, megőriz, hogy benne értelmezzük egész létünket. Az elengedés, mint nélkülözhetetlen motívum jelenik meg ebben a szakaszban. Richard Rohr szerzetes „Az elengedés szabadsága” című könyvében olyan dolgokra mutat rá, amit érdemes végiggondolnunk, megszívlelnünk:

„Vallásgyakorlásunk nagy része az önmagunkról való képünk védelmének kísérlete, nem pedig Isten akaratának a keresése. Addig, amíg a saját, betokosodott egónkban vagyunk fogva tartva, nem is tehetünk mást. Ebből ki kell szabadulnunk, de önmagunk nem vagyunk erre képesek. Az egyetlen, amit megtehetünk: elengedni. Imádkoznunk kell: „Uram, mutasd meg, hogyan tudok én mindent elengedni. Mert én eddig csak azt tanultam meg, hogy hogyan kell valamihez görcsösen ragaszkodni.” (...) Az egyetlen, amit az evangélium ígér, hogy találunk egy Istenhez vezető utat. Mi azonban biztonságot akarunk, amit Jézus sohasem ígért, mint ahogy azt sem mondta, hogy a mi feladatunk lenne a világot biztossá tenni. Ezzel szemben azt mondta, hogy az igazságot kell cselekednünk, ami sokkal nehezebb. (...) Az elengedésben a legnehezebb, hogy sebezhetővé válunk általa. Kis túlzással a keresztyénség során kétezer évet eltöltöttünk azzal, hogy kerültük a sebezhetőséget annak ellenére, hogy Pál világosan kimondta: „Amikor gyenge vagyok, akkor vagyok erős” (2Kor 12,10). Sokszor félünk attól, hogy felfedezzük ezt a fajta erősséget. Ezt a fajta hatalmat a világ sohasem fogja megérteni, nekünk azonban meg kell értenünk, ha egyház akarunk lenni, és ha az egyház valamiféle hitelességre törekszik. (...) Jézus egyszer az elnyomóknak prédikál, másszor az áldozatoknak. Sajnálatos módon mindig a győztesek, az erősek azok, akik elutasítják. S mindig ennek a világnak az áldozatai azok, akik megértik. Mintha a társadalom peremére kellene sodródni ahhoz, hogy képesek legyünk meghallani az evangéliumot. Ugyanis az evangélium szociális és politikai összefüggései a társadalom margóján egészen nyilvánvalóak és világosak. Ott jövünk rá, hogy Jézust nem használhatjuk sem a hatalmi és vagyoni helyzetünk védelmére és megszilárdítására, sem pedig arra, hogy fenntarthassuk magunkról a jó modorú, előzékeny és ezáltal minden téren tisztességes ember képét. (...) A mi feladatunk az, hogy itt és most éljük az Isten országát, mégpedig ne csak magunkban, privát alapon, hanem másokkal összekötve. Ez a gyülekezet. Ez az egyház. Az evangélium mindnyájunkat meghív erre az útra.” (Richard Rohr: Az elengedés szabadsága)

Mit tegyünk most? Mire hív végül minket Isten? Arra, amire Pétert is: SZERESS! KÖVESS! Olyan egyszerű ez! Már-már túl egyszerű. Pedig ennyi az evangélium, ennyi az üzenet szíve: Szeresd az Urat a Te Istenedet... és felebarátodat, mint magadat! Minderre akkor vagy képes, ha Jézust követed, ha Benne vagy, Benne maradsz! Erre hív az új évben is! Ebben újulhatunk most meg az úrvacsorai közösségben is!

Ámen!